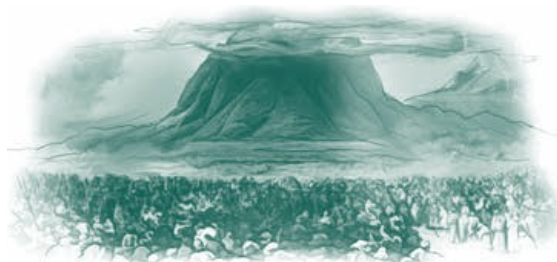

Szövetségkötés a Sínainál

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 2Mózes 19:5-6; 5Mózes 1:29-31; 29:10-13; Hóseás 11:1; Róma 6:1-2; 10:3; Jelenések 5:9; 14:12

„Láttátok, hogy mit tettem Egyiptommal, és hogy sasszárnyakon hordoztalak titeket, és magamhoz vontalak titeket” (2Móz 19:4, ÚRK).

„Balesetet szenvedett egy kisfiú, akinek hat testvére volt. Kórházba viték. Otthon többnyire mindenben szűkölködtek, a gyerek mindig csak keveset ihatott meg egy pohár tejből. Egy tele pohár tejen két testvér osztozott, aki először ivott, annak figyelnie kellett, hogy ne fogyasszon el túl sokat. Miután a kissrácot ellátták a kórházban, az ápolónő vitt neki egy nagy pohár tejet. A gyerek egy pillanatig vágyakozva nézte az italt, majd az otthoni, inséges állapotokra gondolva megkérdezte: »Mennyit ihatok belőle?« Az ápolónő könnyes szemmel, gombóccal a torkában felelte: »Idd meg mindet, kisfiam, idd meg az egészet!« (H. M. S. Richards: *Free Grace. Voice of Prophecy News*. 1950. június, 4. o.)!

Az ókori Izrael kiváltsága volt, hogy a kisfiúhoz hasonlóan bőven ihattak az üdvösség forrásaiból – és ez a kiváltság a miénk is. Az isteni kegyelem csodálatos megmutatkozása volt Izrael kiszabadulása a szolgaság és elnyomás évszázadai után. Isteni kegyelem szabadít fel bennünket is a bűntől.

HETI ÁTTEKINTÉS: Milyen hasonlatlal mutatta be az Izraellel való kapcsolatát Isten? A kivonulás és a Sínai történetei mennyiben párhuzamosak az egyéni megváltással? Mi volt a törvény szerepe a Sínai-hegynél kötött szövetségben?

SASSZÁRNYAKON

Hosszú, nehéz évszázadokon át Izrael belemerült az egyiptomi pogányság mélységeibe, és ez kétségkívül elhomályosította ismereteiket Isten személyét, akaratát és jóságát illetően.

Hogyan nyerheti vissza Isten a népét?

Először is Izrael iránti szeretetét bemutatva, a szabadítás hatalmas tetteivel. Igyekezett rávenni őket arra, hogy szeretettel válaszoljanak a felkínált szövetségre. Isten előbb emlékeztetett az értük végbevitt, kegyelmes tetteire a Sínainál.

Milyen két példával ábrázolta a Sínainál az Úr azt, ahogyan kivitte Izraelt Egyiptomból?

2Móz 19:4; 5Móz 32:10-12 _____

5Móz 1:29-31; Hós 11:1 _____

Hogyan viszonyult Isten a népéhez? Mire taníthatták ezek a képek Izraelt (mint ahogy minket) ezzel kapcsolatban?

E példák arra utalnak, hogy Isten nagyon is tudatában van gyámoltalanságunknak. Olvassuk el Zsolt 103:13-14 verseit! A sas és a gyermekét karjára vevő szülő példája is érzékelteti, mennyire törődik a jólétünkkel. Gyengéd, támogató, védelmező, bátorító, teljes érettségre akar vezetni.

„Közismert volt, hogy a hegytetőkön fészkelő sasok milyen odaadóan gondozzák fiókáikat. Amikor kicsinyeiket repülni tanítják, a hátukra véve nagy magasságba emelkednek velük, ahonnan látni a Sínai síkságait, majd leejtik őket. Ha a fióka még túl kicsi, vagy ha megrémíti a repülés, az apa gyorsan alászáll, hogy a hátára vegye és visszavigye a szirti fészekbe. Az isteni hang pedig azt mondja, hogy »így hoztalak ki Egyiptomból magamnak «” (George A. F. Knight: *Theology of Narration*. Grand Rapids, MI., 1976, Erdmans Publishing Company, 128. o.).

Hasonlítsuk az egymás iránt tanúsított érdeklődésünket ahhoz, ahogyan Isten törődik velünk! Az Ő gondoskodása mire készítsen bennünket embertársainkkal kapcsolatban?

Saját tapasztalatainkból milyen példával érzékeltetnénk Isten önzetlen törődését? Soroljunk fel néhány képet, egyéni tapasztalataink és kulturális háttérünk alapján! Beszéljünk erről a csoportban!

A MEGVÁLTÁS MOTÍVUMA

„Azért mondd meg Izráel fiainak: Én vagyok az ÚR, és kihozlak titeket Egyiptom nehéz igája alól, és megszabadítalak titeket a kemény szolgálatól, és megmentelek benneteket kinyújtott karral és nagy büntető ítéletek által. Népeimmé fogadlak titeket, Istenetek leszek, és megtudjátok, hogy én vagyok a ti URatok és Istenetek, aki kihoztalak titeket Egyiptom nehéz igája alól” (2Móz 6:6-7, ÚRK).

Nézzük meg az alábbi verseket! Milyen elveket találunk bennük Istennek az emberiséggel kötött szövetségi kapcsolatára vonatkozóan? Figyeljük meg, hogy milyen gyakran jelenik meg az *én* szó e versekben!

Izraelnek az egyiptomi szolgaságból való megszabadítása és Noénak, valamint a családjának az özönvízből való megmentése az üdvösségtörténet két kiemelkedő eseménye Mózes írásaiban. Mindkettő bepillantást enged a megváltás jeleneibe, de főként a kivonulás eseményében látható az alapvető minta.

Amikor (Mózes által) Isten kijelenti Izraelnek: „*megmentlek titeket*” (2Móz 6:6), azzal szó szerint azt fejezi ki, hogy „úgy járok el, mint a megváltó rokon”, a *gól*.

„A *megment* szó [2Mózes 6. fejezet] 6. versében olyan családtagra utal, aki visszavásárol vagy megvált egy másik családtagot, azt, aki adósság miatt rabszolga lett vagy a rabszolgaság fenyegeti. Izraelnek nyilván nem volt olyan földi rokona, aki megválthatta volna, Isten azonban ilyen rokona lett” (Bernard L. Ramm: *His Way Out*. Glendale, CA., 1974, Regal Books Division, G/L Publications, 50. o.).

Hogyan értjük azt a gondolatot, hogy Isten „megváltja” vagy visszakeríti népét a szolgaságból? Milyen árat kellett ezért fizetnie? Ezek szerint milyen értéket lát bennünk (lásd Mk 10:45; 1Tim 2:6; Jel 5:9)?

2Móz 3:8 versében Isten kijelenti, hogy „leszáll” megmenteni Izraelt. Itt egy gyakran használt héber szó fordul elő, ami az Úr és az emberek kapcsolatára vonatkozik. Isten a mennyben van, mi pedig a földön, tehát csak akkor menthet meg, ha „leszáll” hozzánk. A gondolat legigazabb értelmében véve csak azért nyerhetünk üdvösséget, mert Jézus lejött a földre, itt élt, szenvedett, meghalt és értünk fel is támadt. „*És az Ige testté lett és lakozék közöttünk*” (Jn 1:14) – ez is azt fejezi ki, hogy Isten *lejött* a megmentésünkért.

SZÖVETSÉG A SÍNAI-HEGYNÉL

Mózes második könyve három fő eseményre hívja fel az olvasók figyelmét. Mint három hegy, úgy emelkedik a kisebb történetek fölé a kivonulás, a szövetségkötés és a szent sátor építése. A szövetségkötésről, ami a három esemény Mount Everestje, 2Mózes 19–24. fejezetei számolnak be. E szakasz rövid vázlata megmutatja a történetek sorrendjét és kapcsolatát. Még ha valakinek nincs ideje elolvasni az alábbiakban felsorolt minden verset, az események sorrendjét megláthatja:

1. Miután az Úr megszabadította Izraelt, megérkeztek a Sínai-heggyhez, ahol táboroztak (2Móz 19:1-2).
2. Isten szövetséget ajánl Izraelnek (2Móz 19:3-6).
3. Izrael válasza, amelyben elfogadják a szövetséget (2Móz 19:7-8).
4. Felkészülés az ünnepélyes szövetségkötésre (2Móz 19:9-25).
5. A Tízparancsolat kihirdetése (2Móz 20:1-17).
6. Mózes a szövetség közbenjárója (2Móz 20:18-21).
7. A szövetség feltételeinek kifejtése (2Móz 20:22–23:22).
8. A szövetség megerősítése (2Móz 24:1-18).

Ennek a szövetségnek meghatározó a szerepe a megváltási tervben. Ezt közli a Biblia negyedikként (amit megelőz az Ádámmal, Noéval és az Ábrahámmal kötött szövetség). Ebben Isten még teljesebb kinyilatkoztatást ad önmagáról, mint a korábbiakban, különösen a szentély egész áldozati rendszerének felállításával. A szentély eszköze által akarta bemutatni a népnek a megváltási tervet, amit nekik a világ elé kellett tární. Az Úr megmentette Izraelt az egyiptomi szolgaságból, de azt akarta, hogy megértsék: a megváltás jelentősége nagyobb, fontosabb pusztán a fizikai rabságból való szabadulásnál. Isten a bűntől, a legfőbb szolgaságtól is meg akarta őket váltani, ez pedig csak a Messiás áldozata által történhetett meg, amit a szentélyszolgálat képei és szimbólumai tanítottak. Nem is csoda tehát, hogy a szolgaságból való szabadulásuk és a törvényadás után Isten felszólította az izraelitákat a szent sátor építésére, a szentélyszolgálat gyakorlására, hiszen ezek által nyilatkoztatta ki nekik a megváltási tervet, ami a szövetség igazi értelmét és célját adja. Ugyanis a szövetség nem jelent semmit, ha nem az üdvösség szövetsége, amit az Úr kínál fel a bűnössé lett emberiségnek. Ez történt az Édenben és a Sínai-hegynél is.

Miért volt szükség szövetségre Isten és Izrael népe között? Lásd 5Móz 29:10-13! Figyeljük meg ismét a szövetség kapcsolati vonatkozását!

ISTEN ÉS IZRAEL

„Most azért ha figyelmesen hallgattok a szavamra, és megtartjátok szövetségemet, ti lesztek az én népem valamennyi nép közül, bár enyém az egész föld. És papok birodalma és szent nép lesztek” (2Móz 19:5-6, ÚRK).

Ezekben a versekben ajánlja fel az Úr a szövetséget Izrael népének. Ugyan elhívta őket, ezt azonban nem ruházta rájuk automatikusan, a saját döntésük nélkül. Nekik is együtt kellett működniük. Az Egyiptomból való kiszabadításukhoz is szükség volt az együttműködésükre: ha nem teszik azt, amit Isten meghagyott nekik (például a vért nem kenik az ajtófélfára), nem szabadultak volna meg. Ennyire egyszerű.

Nem mondta azt sem nekik az Úr, hogy „Akár tetszik, akár nem, a drága tulajdonomnak tartalak titeket, papok nemzete lesztek”. Ez nem így működik, nem ez áll a szövegben.

Olvassuk el 2Móz 19:5-6 verseit! A hit általi megváltás összefüggésében értve mit mond itt az Úr? Közömbösítené valamiféleképpen a kegyelem általi üdvösség elvét a felszólítás, hogy engedelmeskedjenek? Hogyan segítenek a következő versek megtalálni a választ: Róm 3:19-24; 6:1-2; 7:7; Jel 14:12?

„Engedelmesség által nem érdemelhetjük ki az üdvösséget. A megváltás Isten ingyen kegyelmi ajándéka, amelyet hittel kell elfogadnunk. Ám a hit gyümölcse az engedelmesség” (Ellen G. White: *Jézushoz vezető út*. Budapest, 2008, Advent Irodalmi Műhely, 46. o.).

Gondoljunk bele, hogy mire volt hajlandó az Úr Izrael érdekében! Nemcsak megszabadította őket csodák folytán az egyiptomi szolgaságból, hanem saját népének, papok birodalmának is akarta őket. Vele való kapcsolatukat a szabadításra (mint az egyiptomi szolgaságból való, átmeneti kiszabadításra, valamint az örök szabadításra) alapozva olyan lelki, intellektuális és erkölcsi szintre kívánta a népet felemelni az Úr, ami miatt az ókori világ csodálattal figyelheti őket. Az volt a célja ezzel, hogy a népek között hirdessék az evangéliumot, válaszként pedig csupán engedelmeskedniük kellett.

Hogyan kell a mai tanulmányban tárgyalt elvnek tükröződnie az Úrral való személyes tapasztalatunkban is?

ÍGÉRETEK, ÍGÉRETEK... (2MÓZ 19:8)

Első látásra minden jónak tűnik. Az Úr kiszabadítja népét, szövetségi ígéretek teszik nekik, ők pedig megfogadják: *mindent* megtesznek, amit csak kér tőlük az Úr. „Mennyben kötöttem” egyezés, nem igaz?

Mit tudhatunk meg az alábbi versekből a válaszról, amit Izrael a szövetség ajánlatára mondott?

Róm 9:31-32 _____

Róm 10:3 _____

Zsid 4:1-2 _____

Bármit is kérjen tőlünk Isten, a lényeg, hogy a hit legyen a vele való kapcsolatunk fundamentuma. A hit az alap, amit követnek a tettek. A cselekedetek önmagukban nem tesznek bennünket elfogadhatóbbá a szent Isten szemében, még ha a legtisztább, legőszintébb indíték vezérel is és bármilyen sokat is tegyünk. Nem volt ez így Izrael korában, és a mi időnkben sincs így.

A Bibliában újból és újból hangsúlyt kap a cselekedetek fontossága, akkor miért nem válhatunk elfogadhatóvá általuk Isten előtt (lásd Ézs 53:6; 64:6; Róm 3:23)?

A héberek sajnos azt hitték, hogy az engedelmisség nem a megváltás következménye, hanem az üdvösség eszköze lesz. A törvény betartása által akartak megigazulni, nem *Isten igazságát* keresték, amit hit által nyerünk el. Isten ugyanúgy a kegyelem szövetségének szánta a Sínainál kötött szövetséget – amihez ugyan jóval részletesebb rendelkezések és törvények tartoztak –, mint az azt megelőző többi. Az ingyen kapott kegyelem olyan változást hoz létre a szívben, ami engedelmisségre vezet. Természetesen nem az volt a baj, hogy próbáltak engedelmeskedni (a szövetség igényt támasztott az engedelmisségre). Ott a probléma, hogy amit ők tettek, valójában nem „engedelmisség” volt – amint a nép későbbi történelme mutatta is.

Olvassuk el figyelmesen Róm 10:3 versét, különösen a végét! Mi a lényege Pál szavainak? Mi történik az emberrel, ha saját maga próbál igazzá lenni? Miért vezet ez elkerülhetetlenül bűnhöz, igazságtalansághoz és lázadáshoz? Gondolkodjunk el a saját életünkről! Nem veszélyeztet bennünket éppen ez?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó, „Kivonulás”, „A Vörös-tengertől a Sínai-hegyig” és „Az Izraelnek adott törvény” c. fejezetei, 237-272. o.

„Az váltja ki a szolgaság lelkületét, ha próbálunk a törvény szerinti vallás értelmében élni úgy, hogy saját erőnkből igyekszünk eleget tenni a törvény követelményeinek. Csak akkor van remény számunkra, ha az ábrahámi szövetségbe lépünk, ami a Jézus Krisztusba vetett hit kegyelmi szövetsége. Ugyanaz az Ábrahámnak hirdetett evangélium, ami reménységet adott neki, mint ami ma hangzik nekünk, ami által reménységet találunk mi is. Ábrahám Jézusra nézett, aki a hitünk fejedelme és bevégzője” (Ellen G. White megjegyzései, *The SDA Bible Commentary*. 6. köt. 1077. o.).

„Az egyiptomi fogság ideje alatt az izraeliták közül sokan elfeledkeztek Isten törvényének szentségéről, összekeverték ennek a törvénynek az előírásait a pogány szokásokkal és hagyományokkal. Isten elvezette őket a Sínai-hegyhez és ott saját szavaival jelentette ki nekik törvényét” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó, 293. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Isten terve szerint hogyan kellett őriznie a szövetségi kapcsolatnak Izrael fizikai és lelki szabadságát? Vö. 3Móz 26:3-13 és 5Móz 28:1-15 szakaszait!
- 2) Olvassuk el újból 2Móz 19:5-6 verseit! „...enyém az egész föld” (RÚF) – jelenti ki az Úr. Miért mondta ezt, különösen ebben az összefüggésben, amikor is szövetségre kívánt lépni a néppel? Hogyan kapcsolódik ide a szombat jelentősége, az, ahogyan értjük?
- 3) Tudjuk, hogy csakis Isten kegyelmének köszönhetően nyerünk bűnbocsánatot. Viszont hogyan tesz képessé a kegyelem arra, hogy hittel és engedelmesen tudjunk élni?

ÖSSZEFOGLALÁS: Isten a kegyelem szövetségét kötötte meg Izraellel a Sínai-hegynél. Bőséges tanújelét adta kegyelmes szeretetének és gondoskodásának, amikor különleges módon kiszabadította a népet az egyiptomi szolgaságból, majd szövetségbe hívta őket, hogy szabadságukat elősegítse és megőrizze. Izrael ezt ugyan elfogadta, de hiányzott belőlük a szeretet által motivált hit. Későbbi történelmük jelzi, hogy többnyire nem értették meg igazán a szövetség igazi jellegét, a cselekedetek általi megváltás rendszerére rontva azt le. Nem szükségeszerű, hogy mi is beleessünk Izrael hibájába és figyelmen kívül hagyjuk a bűnösöknek felkínált csodálatos kegyelmet.

BALÁSSY LÁSZLÓ:
SZERETNI KÜLDÖTT

Szeretni küldött, Aki megteremtett,
hogy világoskodj a világ előtt,
s méltón a hivatáshoz, melyre rendelt,
lelked tükörként sugározza Őt!

Szeress, ahogy a szív szeretni képes!
A színlelő szeretet mit sem ér.
Meddő marad, aki haszonra éhes,
kufárként talmi kincseket ígér.

Léted örökzöld fája nem fakulhat,
ha fészken a szeretet ver tanyát;
telt lombjai a tág magasba nyúlnak,
s felisszák az örök Fény sugarát...

Nem fogyatkozik, aki mindig ad:
magát kifosztva egyre gazdagabb!